

Dutch Design Foundation

Briefing:

**Co/Lab: Stille wijsheid als
bouwsteen voor morgen**

Co/Lab: Stille wijsheid als bouwsteen voor morgen

What if... sustainability started with stories, not solutions?

De opgave

Het verduurzamen van monumenten roept weleens gevoelens van tegenstrijdigheid en weerstand op. “Kan dat wel?” “Dat is toch veel te duur?” of “Dat loont toch niet, is te ingewikkeld of mag toch niet.”

“Of: Het zijn juist al duurzame panden, ze staan er al eeuwen!”

Toch dreigen sommige karakteristieke panden buiten de boot te vallen in de transitie naar een duurzamere samenleving. En dat is zonde, want monumenten bevatten een schat aan kennis waaronder slimme ontwerpprincipes, natuurlijke systemen, circulaire logica en dagelijkse rituelen, die we in de moderne samenleving vergeten.

Deze gebouwen zijn geen stilstaande herinneringen. Ze zijn met aandacht en uit noodzaak gebouwd. Men leerde gaandeweg te ontwerpen met licht, lucht, warmte, geluid en energie. Bijvoorbeeld door meer met de seizoenen mee te bewegen. Ze vormen een reflectie van het leven: industriële revolutie, energietransities, (bouw)technologische ontwikkelingen en sociaal-maatschappelijke veranderingen. Waarbij het gebruik van materialen uit de directe omgeving lange tijd typerend was, en een manier van wonen waarin comfort hand in hand ging met minimale noodzaak.

Maar die kennis ligt verborgen — in dikke muren, achter schuiframen en luiken, in looplijnen en materiaalkeuzes.

Dit Co/Lab is een uitnodiging om (opnieuw) te luisteren.

Naar de verhalen die monumenten ons vertellen. En om ze te vertalen naar de wereld van nu — waarin verduurzamingsoplossingen voor sommigen nu nog om verschillende redenen ver weg zijn, terwijl de energiecrisis, financiële zorgen en klimaatverandering tastbaarder zijn dan ooit.

In dit Co/Lab vragen we ontwerpstudio's om verder te kijken dan technische oplossingen. Om te onderzoeken hoe we de waarde en intentie van een monument kunnen voelen: wat het zegt over verschillende manieren van wonen, leven en zorgen voor elkaar. En hoe we die inzichten en ontdekkingen kunnen vertalen naar praktische, toegankelijke oplossingen voor een brede groep gebruikers — juist ook voor wie verduurzaming nu nog onhaalbaar lijkt.

Met ontwerp, onderzoek en samenwerking willen we blinde vlekken en gemiste kansen zichtbaar maken. Vergeten verhalen en rituelen nieuw leven inblazen. En laten zien dat het verleden niet achter ons ligt — maar onder ons. Als fundament voor wat nog komen gaat.

Context

Nederland telt zo'n 63.000 rijksmonumenten, en minstens evenveel provinciale en gemeentelijke monumenten. Deze plekken dragen bij aan de schoonheid, geschiedenis en identiteit van ons land. Maar hun waarde ligt niet alleen in het verleden.

Juist in een tijd van klimaatverandering, verdwijnend vakmanschap en toenemende druk op onze leefomgeving kunnen monumenten onderdeel zijn van belangrijke oplossingen.

Veel monumenten voldoen niet aan de eisen die we vandaag aan nieuwbouw stellen: op het gebied van energie, comfort of indeling. Hun historische status maakt verduurzaming vaak complexer maar ze kunnen juist ook slimme ontwerpprincipes, natuurlijke systemen, circulaire logica en rituelen bevatten, die ons kunnen helpen bij de uitdagingen van nu.

Om die principes te kunnen inzetten en herwaarderen, moeten we ze eerst beter begrijpen. We moeten zien hoe deze gebouwen zijn ontworpen, waarom ze functioneren zoals ze doen, en wat we daarvan kunnen leren. Monumenten hebben iets karakteristieks, spreken veelal een bijzondere taal — een taal van materiaalbewustzijn, vakmanschap en zorgvuldig gebruik.

Het is tijd om opnieuw te luisteren.

Aan ons dan ook de opgave om deze verborgen kennis tastbaar te maken. Niet alleen in technisch of esthetisch overtuigende oplossingen, maar juist ook in vormen die begrijpelijk en toepasbaar zijn voor de mensen die er nu wonen, werken of zorgen. Zo zetten we het verleden in om vorm te geven aan onze toekomst.

Doel

In dit Co/Lab onderzoeken we hoe de duurzame eigenschappen van erfgoed herontdekt en ontsloten kunnen worden. We willen eigenaren en beheerders van monumenten handvatten bieden om de ontdekkingen toe te passen in het leven van vandaag.

Niet met grootschalige verbouwingen of complexe installaties, maar via eenvoudige, slimme inzichten die voortkomen uit historische ontwerp- en gebruiksprincipes.

Toepassingen die geen groot budget of specialistische kennis vragen.

Het Lab bestaat uit drie onderdelen:

1. Ontwerpend onderzoek – inzicht vergaren

Het doel van het onderzoek is om historische gebruiks- en ontwerpprincipes inzichtelijk en deelbaar te maken met een brede groep. Hoe materialen werken met het klimaat, hoe gebruikersgedrag energieverbruik beïnvloedt, en hoe oude rituelen nieuwe relevantie kunnen krijgen.

Met dit onderzoek maken we ruimte voor alternatieve manieren van denken over duurzaamheid. Niet door meer te willen, maar door beter te begrijpen. Niet door de monumenten te forceren in moderne standaarden, maar door ons gebruik van het gebouw aan te passen aan de oorspronkelijke logica.

2. Experimenteren in de praktijk

Door de inzichten uit het onderzoek te verkennen aan de hand van een casus in de praktijk, kunnen mogelijke oplossingen getoetst worden samen met de gebruikers van een gebouw. Zo brengen we theorie en praktijk samen — en maken we de kennis bruikbaar voor het dagelijks leven in een monument.

3. Delen – inspireren en verbeelden

Tot slot vertalen we deze inzichten naar verhalen, beelden en concrete voorbeelden. Daarmee willen we een brede groep gebruikers en eigenaren op een laagdrempelige en toegankelijke wijze inspireren om met een frisse blik naar verduurzaming te kijken en (kleine) veranderingen door te voeren. Niet als een verplichting of beperking, maar als een uitnodiging om te benutten wat er al is. Het eindresultaat maakt zichtbaar en voelbaar hoe je, ook zonder grote ingrepen of specialistische kennis, iets kunt betekenen voor het verduurzamen van een monument.

Voor wie doen we dit?

De uitkomst van dit Co/Lab is gericht op de monumenteigenaren, huurders en beheerders die nu nog weinig hebben gedaan/ingericht op verduurzamingsvlak. Daarnaast is dit lab gericht op uitkomsten die de professionals helpen om op een aansprekende en toegankelijke manier te adviseren over verduurzaming.

De aandacht gaat uit naar de grote groep die nu minder in beeld is en niet behoort tot de koplopers of tegenstanders van de duurzame transitie. In dit lab moet worden onderzocht wie dit zijn, wat hen beweegt en motiveert binnen dit thema. Te denken valt aan ... mensen die wel openstaan voor verduurzaming, maar simpelweg niet zien wat ze kunnen doen. Waarbij we in dit Co/Lab willen achterhalen tot welke persoonlijke verbeteringen dit voor hen kan leiden. Of het gevoel hebben dat ze niet kunnen of niet weten waar ze moeten beginnen. Het is hierbij belangrijk om de motieven en

randvoorwaarden van deze groep beter te begrijpen. Het kan bijvoorbeeld gaan om financiële overwegingen, de wens bij te dragen aan een beter klimaat of behoefte aan de verbetering van het comfort en de gezondheid van de woning. Het ontwerpend onderzoek zal inzicht moeten geven in de verschillende motieven en overtuigingen die deze doelgroep heeft wanneer het gaat om verduurzaming van hun monumentale pand.

What if... sustainability started with stories, not solutions?

Fase 1 | Ontwerpend onderzoek

Dit Co/Lab start met het herontdekken van wat het verleden ons te bieden heeft. Welke wijsheid draagt het historische gebouw al in zich? Dit wordt als fundament/blauwdruk genomen voor het onderzoek. Wat was het oorspronkelijke ontwerp en de visie van de architect of bouwperiode? Zodat we beter begrijpen waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt.

- Wat waren de overwegingen achter de architectuur, en hoe dragen deze bij aan comfort, gezondheid, duurzaamheid en energie-efficiëntie?
- Welke materialen werden destijds gebruikt, en waar kwamen ze vandaan? Welk vakmanschap ging hierbij gepaard?
- Wie was de oorspronkelijke gebruiker, wat waren de maatschappelijke normen en de dan geldende levensstandaard?
- Welke rituelen bepaalden het dagelijks leven in dit gebouw?

Tegelijkertijd richten we ons op het herontdekken van de verhalen en (gezonde) gedragingen van de gebruikers, en hoe deze passen in de hedendaagse context. Wat kan het gebouw van nature bijdragen aan energiebesparing en duurzaamheid? Het Co/Lab richt zich op het slim herontdekken van historische functies, het gebruik van seizoensgebonden principes, vakmanschap, bouwdetails en rituelen, om zo duurzame oplossingen voor de toekomst te vinden.

In dit Co/Lab nodigen we ontwerpstudio's uit om vanuit de essentie van het gebouw te werken, en samen nieuwe, waardevolle manieren te ontdekken om het verleden met de toekomst te verbinden. We willen in ieder geval de volgende drie verhaallijnen van verduurzaming terugzien in het ontwerpend onderzoek, omdat ze elk op eigen wijze in verbinding staan met het erfgoed en de kracht van het gebouw zelf:

Essentiële Behoeften: De kracht van het bewust laten

[= gebouw]

Hoe kunnen we verduurzaming realiseren door de essentie van wat een monument écht nodig heeft te omarmen? In plaats van te denken in termen van overdaad en maximale

isolatie, draait het hier om de vraag: *wat heeft dit specifieke gebouw minimaal nodig voor een gezond, comfortabel en energiezuinig dagelijks gebruik?*

We duiken in de oorspronkelijke logica van het gebouw. Wanneer is het gebouwd, wat was de bouwcultuur van dat moment, en hoe was het bedoeld te functioneren? Denk aan ruimte-indeling, oriëntatie op de zon, natuurlijke ventilatie, materiaalgebruik, licht, lucht, geluid, comfort en energie. Deze kwaliteiten vormen de basis voor duurzame strategieën die vaak verrassend eenvoudig én effectief zijn.

Voorbeeld: In plaats van grootschalige isolatie in een woning met hoge plafonds, kunnen zwaardere gordijnen of het slim afsluiten van ruimtes zorgen voor warmtebehoud zonder afbreuk te doen aan het historische karakter.

Daarnaast betekent bewust laten ook energie besparen omdat er minder wordt gesloopt.

Slim Gebruik: De kracht van de mens

[= gebruiker]

Hoe kan het gedrag van gebruikers bijdragen aan verduurzaming, in lijn met de oorspronkelijke werking van het monument? Hier draait het om bewustwording, herwaardering en aanpassing van gebruik — op een manier die past bij het gebouw én bij de mens van nu.

Gebruikers worden vaak vergeten in duurzaamheidsplannen, terwijl hun dagelijkse keuzes een groot verschil maken. We onderzoeken wat bewoners, huurders of beheerders minimaal nodig hebben om comfortabel te leven, en hoe we de logica van het gebouw opnieuw kunnen activeren: deuren sluiten, ruimtes zonering geven, warmte vasthouden op de juiste plekken — dit alles zonder installaties.

Tegelijkertijd raakt dit thema aan de immateriële waarde van het gebouw: verhalen, rituelen en ervaringen die verbonden zijn met het gebruik. Hoe vergroten we de emotionele relatie van bewoners met hun monument? Hoe maken we verborgen betekenissen en ruimtelijke elementen zichtbaar, invoelbaar en waardevol?

Voorbeeld: Veel bewoners streven nu naar open leefruimtes, wat lastig te verwarmen is. Het herontdekken van ensuite-deuren, serres of nisjes als functionele elementen kan leiden tot besparing én een rijkere beleving van het huis.

Vakmanschap en Materialen: Duurzaamheid door herwaardering

[= materiaalwaarde]

Verduurzaming is niet alleen een technische uitdaging, maar ook een culturele. Oude materialen en technieken bezitten vaak kwaliteiten die in de hedendaagse praktijk onderbenut blijven. In dit deel van het Co/Lab onderzoeken we hoe je historische

elementen opnieuw kunt waarderen, hergebruiken of actualiseren met respect voor hun betekenis en esthetiek.

Welke materialen zijn van oorsprong gekozen, wat vertellen ze over het gebouw, en hoe kunnen we ze zó inzetten dat ze bijdragen aan energiebehoud én aan het gevoel van continuïteit en identiteit? We zoeken naar manieren om materiaalwaarde tastbaar en emotioneel betekenisvol te maken: hoe zorg je dat mensen weer gaan voelen wat een oud kozijn, natuurstenen vloer of houten luik betekent?

Voorbeeld: Een historisch luik kan met moderne technologie opnieuw functioneel worden gemaakt, zodat het bijdraagt aan energiebesparing, maar tegelijkertijd de stijl en het karakter van het gebouw behoudt. Dit soort technieken dragen niet alleen bij aan de verduurzaming, maar versterken ook de verbinding tussen verleden en toekomst.

Een ander voorbeeld is de focus op circulariteit en hergebruik. Kunnen oorspronkelijke materialen op andere plekken worden ingezet? Zoals in het voorbeeld van het Tuighuis waarbij de leien dakpannen op een andere manier zijn ingezet ter bevordering van duurzaamheid.

Door samen te werken met experts binnen de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, evenals met erfgoedloketten, woningcorporaties en bewoners/ gebruikers van monumenten, brengen de ontwerpstudio's persoonlijke ervaringen, praktische inzichten en inspirerende voorbeelden samen. Ook is er aandacht voor concrete 'quick wins' in energiebesparing en comfort, bijvoorbeeld door het herontdekken van oorspronkelijk gebruik. Dit zal een combinatie zijn van enkele werksessies met experts, veldwerk en vormsessies met het Co/Lab team.

Fase 2: Verdieping in de praktijk

Op basis van de inzichten uit het ontwerpend onderzoek kiezen we er in dit Co/Lab voor om verdieping aan te brengen in een concrete case. Deze case wordt door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed geselecteerd en vormt een representatief voorbeeld van actuele vraagstukken rondom het verduurzamen van monumenten in relatie tot gebruik, beleving en behoud. Door de ontwerpstudio's met deze case aan de slag te laten gaan, ontstaat er ruimte voor toetsing van ideeën en concepten. Ook kunnen de ontwerpstudio's zo de vertaling maken naar toepassingen die direct relevant zijn voor bewoners, beheerders of beleidsmakers. De opbrengst van deze fase dient als inspiratiebron voor andere monumenten in Nederland en vormt de opmaat naar het publiek toegankelijke eindresultaat.

Fase 3: Naar een tastbare en invoelbare vertaling

Alle bevindingen worden niet alleen verzameld, maar ook verbeeld. Ten eerste worden de bevindingen uit het onderzoek en de cases samengebracht in een document met praktijkvoorbeelden en inzichten die in het Co/Lab naar voren zijn gekomen.

De ontwerpstudio's vertalen de uitkomsten van het onderzoek en de case vervolgens naar een tastbaar eindresultaat, bijvoorbeeld in de vorm van een campagne, (publieks)interventie, training, of podcast, die de basis biedt voor een breed deelbaar eindresultaat. Dit eindresultaat wordt ontworpen met als doel dat het de doelgroep uitnodigt tot reflectie, bewustzijn en actie. Daarbij is het belangrijk dat het resultaat toegankelijk is voor een breed publiek, waaronder mensen die via woningcorporaties in monumenten wonen en die het monument nu misschien ervaren als iets dat ongemak of extra kosten met zich meebrengt. Het deelbare eindresultaat helpt op een laagdrempelige manier om anders naar het betreffende monument te kijken, en laat zien hoe je ook zélf stappen kunt zetten richting meer comfort, gezondheid en energiebesparing — zonder de historische waarde van het gebouw uit het oog te verliezen. Het doel is om gebruikers met dit eindresultaat ook aan te zetten tot actie.

De realisatie van de campagne, (publieks)interventie, training, of podcast is niet inbegrepen in dit Co/Lab. Het is de bedoeling dat het eindresultaat op een zodanige wijze wordt aangeleverd, dat de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, eventueel in samenwerking met een derde partij, het na afloop van het Co/Lab zelf kan uitvoeren en realiseren.

Inspiratie en nuttige documenten

- De kleine aarde [Home | Stichting De Kleine Aarde](#)
- een Warme jas voor oude huizen : [Een warme jas](#)
- Boek: een nieuwe omgang met comfort van Natasja Hogen.
- [Ervaringsverhalen verduurzamen | Vereniging Eigen Huis](#)
- [Temperatuurverlaging in kerken | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#)
- Isolatie | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Isolatiemateriaal | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Podcast: [verborgen](#) in het volle zicht >
- Erfgoedduurzaamheidsprijs
- [Sustainable Monument of the Future - Biobased Creations](#)
- [De mensen van Zuid-West - YouTube](#)
- Keile collectief, hoe [willen](#) we bouwen in 2030
- Jugaad: Jugaad Innovation Book by Navi Radjou
- [Made of mud: The historical conical dome houses of Harran | Daily Sabah](#)
- [Natural ventilation with windcatchers in Iran - Field Study of the World](#)
- [Groot Tuighuis in Den Bosch](#)
-

Naar wie zijn we op zoek?

Voor dit Co/Lab zoeken we een multidisciplinair team van twee ontwerpers of ontwerpstudio's met verschillende, aanvullende expertises. Denk aan een combinatie van social design, grafisch ontwerp, ruimtelijk ontwerp, design research, participatie, gamificatie, installatie design, human-centred design of spatial experience design — met in elk geval aandacht voor positieve gedragsverandering.

Je bent geen 'oplosser', maar een vertaler van erfgoed naar het nu. Je brengt met empathie en verbeeldingskracht de logica van het verleden tot leven in een wereld van vandaag. Je maakt het tastbaar, voorstelbaar en aantrekkelijk — zodat verduurzamen niet als opgave voelt, maar als uitnodiging. Je onderzoekt, luistert, experimenteert, en maakt zichtbaar wat eerder verborgen bleef.

De ontwerpstudio's combineren conceptuele denkkraft met artistieke verbeelding. Ze weten nieuwe perspectieven op verduurzaming te ontwikkelen waarin menselijke maat, dagelijkse praktijk en historische waarde samenkomen. De rol is tweeledig: enerzijds verdiepen zij zich in de leefwereld van bewoners, beheerders en huurders van monumenten die verduurzaming nu nog als ingewikkeld of onhaalbaar ervaren. Anderzijds maken zij hun inzichten invoelbaar en uitvoerbaar, door deze te vertalen naar toepassingen zoals installaties, tools, visualisaties of formats die uitnodigen tot ander gedrag.

Het doel is om handelingsperspectief te bieden: hoe kun je als gebruiker, met eenvoudige middelen, bijdragen aan energiezuinig en gezond wonen in een monument? Daarbij wordt gezocht naar de kracht van historische principes én hun betekenis in de huidige tijd.

Ontwerpcriteria

We zoeken een complementair team van twee ontwerpers of ontwerpstudio's die elkaars expertise versterken. Samen brengen zij zowel een onderzoekende als activerende kracht mee: de ene meer gericht op ontwerpend onderzoek en participatie, de andere meer op verbeelding, activatie en communicatie richting een breed publiek.

Samen beschikken zij over:

- Ervaring met ontwerpend onderzoek in sociaal-maatschappelijke of ruimtelijke contexten;
- Ervaring met het betrekken van gebruikers, zoals bewoners of huurders, in het proces (bijvoorbeeld via interviews, observatie, participatieve methodes of storytelling);
- Inzicht in gedragsverandering en het vermogen om vanuit het perspectief van de gebruiker drempels én kansen voor verduurzaming in beeld te brengen;

- De vaardigheid om abstracte inzichten of systemen te vertalen naar toegankelijke, concrete vormen (denk aan een installatie, visuele tool, scenografie, kleine ingrepen of speelse interventies);
- Een eigen beeldtaal of signatuur waarmee je opvalt en mensen raakt — niet alleen esthetisch, maar ook inhoudelijk;
- Gevoel voor materiaal, schaal, ruimte en interactie, passend bij het erfgoedkarakter van de plek;
- Het vermogen om niet alleen informatie, maar ook het gevoel en de ziel van een gebouw over te brengen — zodat bezoekers en gebruikers zich ermee kunnen verbinden, het kunnen begrijpen én waarderen.

We zoeken ontwerpstudio's die niet alleen denken in oplossingen, maar juist in mogelijkheden — en die met empathie, nieuwsgierigheid en verbeeldingskracht duurzaamheid, het erfgoed en haar gebruikers centraal durven stellen.

Programma

Inschrijven en procedure

Je kunt je inschrijven tot 13 november 23.59 voor Co/Lab: Stille wijsheid als bouwsteen voor morgen.

In het inschrijfformulier vragen we ontwerpstudio's om een referentie van 3 relevante, eerder uitgevoerde projecten of ontwerpen en een motivatie voor deelname aan Co/Lab: Stille wijsheid als bouwsteen voor morgen, waarin je beschrijft hoe de opgave aansluit bij jou als ontwerpstudio, wat je motivatie is om deel te nemen en waar je kansen ziet binnen de ontwerpvrage (max. 800 woorden).

Het is nog niet nodig om al ontwerpvoorstellen aan te dragen. Uit de inschrijvingen (na online kennismakingsgesprekken met +/- 6 ontwerpstudio's) wordt een selectie gemaakt van 2 ontwerpers/ ontwerpstudio, welke gedurende dit Co/Lab intensief zullen samenwerken. Ontwerpers/ ontwerpstudio's kunnen zich ook als team (van twee ontwerpstudio's) inschrijven. De geselecteerde ontwerpers/ontwerpstudio's ontvangen op uiterlijk 21 november 2025 bericht. De 'Deelnamevoorwaarden Co/Lab: Stille wijsheid als bouwsteen voor morgen' zijn van toepassing. Bij inschrijving wordt hier automatisch akkoord mee gegaan. Een uitgebreide versie van de voorwaarden omtrent de Intellectuele eigendomsrechten zijn terug te vinden in de begeleidende 'Deelnamevoorwaarden Co/Lab: Stille wijsheid als bouwsteen voor morgen.'

Vergoeding

De geselecteerde Deelnemers ontvangen gezamenlijk een bedrag van €12.000,- ex. BTW voor het bijwonen van de masterclass, het deelnemen aan de tussentijdse bijeenkomst(en) en/of gesprek(ken) zoals beschreven in de briefing, het ontwerpend onderzoek, analyse en ontwikkeling. Dit bedrag, evenals alle andere genoemde bedrag zijn door de geselecteerde deelnemers in onderling overleg met elkaar te verdelen.

Voor het uitwerken van de case en het toetsen van inzichten en kennis uit het ontwerpend onderzoek ontvangen de geselecteerde deelnemers gezamenlijk een bedrag van €5.000,- ex. BTW per case.

Voor de vertaling van de inzichten uit het Co/Lab in een document, evenals de vertaling in bijvoorbeeld de vorm van een campagne, (publieks)interventie, training, of podcast (uren) is een bedrag van €14.000,- ex. BTW gereserveerd. De realisatie van de campagne, (publieks)interventie, training, of podcast is niet inbegrepen in dit Co/Lab. Het is de bedoeling dat het eindresultaat op een zodanige wijze wordt aangeleverd, dat de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, eventueel in samenwerking met een derde partij, het na afloop van het Co/Lab zelf kan uitvoeren en realiseren.

Deze vergoeding is ter compensatie van de gemaakte uren en eventuele reiskosten naar bijeenkomst(en) en/of gesprek(ken).

Voor een eventueel vervolgtraject zullen nieuwe afspraken over het honorarium en materialisatie worden gemaakt tussen de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de Deelnemers.

Intellectuele eigendomsrechten

De intellectuele en de auteursrechten van het ontwerp dat binnen Co/Lab: Stille wijsheid als bouwsteen voor morgen ontwikkeld wordt, blijven volledig in handen van de betreffende ontwerpstudio's. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed krijgt een kosteloos, niet-exclusief gebruiksrecht voor onbepaalde tijd voor niet-commerciële doeleinden, waarvan gebruik mag worden gemaakt na het informeren van de betreffende Deelnemer. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed dient altijd zorg te dragen voor naamsvermelding. Dat het hier genoemde niet-exclusieve gebruiksrecht voor onbepaalde tijd wordt verstrekt, is ingegeven door het bijzondere karakter van de Vraagstukhouder, zijnde een publiekrechtelijke rechtspersoon die bij de gebruikmaking van het gebruiksrecht bovendien verplicht is om ervoor zorg te dragen dat zulks uitsluitend in het algemene belang van de samenleving gebeurt.

Andersom dienen de Deelnemers ook altijd te vermelden dat hun concept binnen dit Co/Lab: Stille wijsheid als bouwsteen voor morgen met Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed zijn ontwikkeld. Een uitgebreide versie van de voorwaarden omtrent de Intellectuele eigendomsrechten zijn terug te vinden in de begeleidende 'Deelnamevoorwaarden Co/Lab: Stille wijsheid als bouwsteen voor morgen.

Planning

Planning Co/Lab		
Start fase		
Week 37	9 september 2025	Open call live
Week 46	13 november 2025	Deadline open call
Week 47	20 november 2025 10:00 - 12:30 en 13:00 - 15:00 (alles online)	Online kennismakingsgesprekken (30 min)
Week 47	21 november	Bekendmaken geselecteerde ontwerpstudio('s)
Fase 1		
Week 48	26 november 2025 10:00 - 16:00	Masterclass/ Kick off op locatie (in een monument of monument bezoeken in de middag)
Week 48	27 november 2025	Start ontwerpend onderzoek deelnemers
Week 50	9 december 2025 10:00 - 13:00	Excursie en werksessie op locatie: bespreken monument(en) met experts van RCE
Nieuwjaar		Start 2026
Week 2	8 januari 2025 10:00 - 12:30	Update meeting 1 + Co-creatie sessie met experts RCE
Week 4	22 januari 2025 10:00 - 11:30 (online)	Update meeting 2 (online) - eerste bevindingen onderzoek (aan de hand hiervan case zoeken & ontwerpers verbinden met partijen die nog nodig zijn voor onderzoek)
Fase 2		
Week 6	5 februari 2026 13:00 - 17:00	Update meeting 3 - Case bezoeken/ toelichtingen vanuit experts RCE + werksessie
Week 9	23 februari 2026 10:00 - 11:30 (optioneel)	Indien gewenst kan dit tijdslot gebruikt worden voor rechtstreeks contact tussen ontwerpstudio's en relevante experts/ partners van RCE voor check/ finetunen uitwerken case
Week 10	4 maart 2026 10:00 - 12:00 (online)	Update meeting 4 Bevindingen Case delen & Input verzamelen voor vorm eindresultaat
Week 13	24 maart 2026	Update meeting 4 voorlopig conceptpresentatie (online)
Week 16	16 april 2026 14:00 - 16:00 (op locatie)	Final conceptpresentatie op nader te bepalen locatie
Week ntb	N.t.b.	Evaluatie
Week ntb	N.t.b.	Mogelijkheden vervolg samenwerkingen verkennen

Vragen

Heb je nog vragen naar aanleiding van dit Co/Lab? Neem dan contact op met Lab Manager Justine Kontou, via justine@dutchdesignfoundation.com.